Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
L-serie

2024/599

7.3.2024

AANBEVELING (EU) 2024/599 VAN DE COMMISSIE

van 18 december 2023

over het ontwerp van geactualiseerd geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan van Italië voor de periode 2021-2030 en over de verenigbaarheid van de Italiaanse maatregelen met de doelstelling van de Unie inzake klimaatneutraliteit en het waarborgen van vooruitgang op het gebied van klimaatadaptatie

(Slechts de tekst in de Italiaanse taal is authentiek)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 292,

Gezien Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 663/2009 en (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU en 2013/30/EU van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2009/119/EG en (EU) 2015/652 van de Raad, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 525/2013 van het Europees Parlement en de Raad ([1]), en met name artikel 14, lid 6, en artikel 9, lid 2,

Gezien Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 401/2009 en Verordening (EU) 2018/1999 ([2]), en met name artikel 7, lid 2,

Overwegende hetgeen volgt:

Aanbeveling over het ontwerp van geactualiseerd geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan van Italië voor de periode 2021-2030

(1) Italië heeft op 19 juli 2023 zijn ontwerp van geactualiseerd geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan ingediend.

(2) Artikel 3 van en bijlage I bij Verordening (EU) 2018/1999 ("de governanceverordening") regelen welke elementen in de geactualiseerde geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen moeten worden opgenomen. De Commissie heeft in december 2022 de richtsnoeren aan de lidstaten voor het proces en de reikwijdte van het opstellen van de ontwerp- en definitieve versie van de geactualiseerde nationale energie- en klimaatplannen ([3]) vastgesteld. In de richtsnoeren zijn goede praktijken aangewezen en zijn de gevolgen van recente beleidstechnische, juridische en geopolitieke ontwikkelingen in het energie- en klimaatbeleid geschetst.

(3) In samenhang met het REPowerEU-plan ([4]), en als onderdeel van de cycli 2022 en 2023 van het Europees Semester, heeft de Commissie een grote nadruk gelegd op energie- en klimaatgerelateerde hervormingen en de investeringsbehoeften van de lidstaten om de veiligheid en de betaalbaarheid van energie te vergroten door middel van een snellere groene en billijke transitie. Dit vindt zijn weerslag in de landverslagen voor Italië van 2022 en 2023 ([5]) en de aanbevelingen van de Raad aan Italië ([6]). De lidstaten moeten bij hun definitieve geactualiseerde geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen de recentste landspecifieke aanbevelingen in aanmerking nemen.

([1]) PB L 328 van 21.12.2018, blz. 1.
([2]) PB L 243 van 9.7.2021, blz. 1.
([3]) Mededeling van de Commissie betreffende richtsnoeren aan de lidstaten voor het actualiseren van de nationale energie- en klimaatplannen voor de periode 2021-2030 (PB C 4945 van 29.12.2022, blz. 24).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD(2022) 616 final, SWD(2023) 612 final.
([6]) COM(2022) 616 Aanbeveling voor een aanbeveling van de Raad; COM(2023) 612 final, Aanbeveling voor een aanbeveling van de Raad.

(4) De aanbevelingen van de Commissie ten aanzien van de verwezenlijking van de nationale streefcijfers overeenkomstig de verordening inzake de verdeling van de inspanningen ([7]) zijn gebaseerd op de waarschijnlijkheid dat de lidstaten de streefcijfers voor 2030 zullen verwezenlijken, met inachtneming van de regels voor het gebruik van flexibiliteit krachtens die verordening.

(5) De aanbevelingen van de Commissie inzake koolstofafvang, -gebruik en -opslag hebben tot doel een overzicht te bieden van de beoogde inzet van die technologieën op nationaal niveau, inclusief informatie over de voorgenomen jaarlijkse volumes CO_2-opslag tot 2030, per CO_2-bron die wordt afgevangen van installaties in de zin van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad ([8]) of van andere bronnen, zoals biogene bronnen of directe afvang uit de lucht; over de voorgenomen CO_2-transportinfrastructuur; en over de potentiële nationale CO_2-opslagcapaciteit en het geïnjecteerde volume CO_2 dat volgens de planning in 2030 beschikbaar is.

(6) De aanbevelingen van de Commissie over de prestaties overeenkomstig Verordening (EU) 2018/841 van het Europees Parlement en de Raad (landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw — de "LULUCF-verordening") ([9]) gaan in op de naleving door de lidstaten van de "geen debet"-toezegging voor de periode 2021-2025 (periode 1) en de nationale streefcijfers voor de periode 2026-2030 (periode 2), met inachtneming van de in die verordening opgenomen regels inzake het gebruik van flexibiliteit. De aanbevelingen van de Commissie houden er tevens rekening mee dat in periode 1 overtollige emissies krachtens de LULUCF-verordening automatisch aan de verordening inzake de verdeling van de inspanningen worden overgedragen.

(7) Om de aanpassing aan de klimaatverandering de verwezenlijking van de energie- en klimaatmitigatiedoelstellingen naar behoren te laten ondersteunen, is het van essentieel belang de potentiële gevaren van de klimaatverandering in kaart te brengen en een onderzoek te doen naar de klimaatkwetsbaarheden en -risico's die op de betrokken gebieden, bevolkingsgroepen en sectoren van invloed kunnen zijn. De aanbevelingen over aanpassing aan de klimaatverandering van de Commissie beschouwen in hoeverre Italië in zijn geactualiseerde nationale energie- en klimaatplannen aanpassingsdoelstellingen heeft geïntegreerd die rekening houden met de klimaatrisico's die zouden kunnen verhinderen dat Italië zijn doelstellingen en streefcijfers van de energie-unie verwezenlijkt. Zonder specifieke geplande en uitgevoerde aanpassingsbeleidslijnen en -maatregelen loopt de verwezenlijking van de doelstellingen van de dimensies van de energie-unie gevaar. Bijzondere aandacht moet uitgaan naar waterbeheer in wijzigende klimaatomstandigheden vanwege het risico op verstoringen van de levering van elektriciteit, doordat overstromingen, hitte en droogte de energieproductie kunnen treffen.

(8) De aanbevelingen van de Commissie met betrekking tot de ambitie op het gebied van hernieuwbare energie zijn gebaseerd op de formule in bijlage II bij Verordening (EU) 2018/1999, op basis van objectieve criteria; en van de belangrijkste beleidslijnen en maatregelen die in het ontwerp van geactualiseerd geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan ontbreken voor de tijdige en kosteneffectieve verwezenlijking van de Italiaanse nationale bijdrage aan het bindende streefcijfer van de Unie voor hernieuwbare energie voor 2030 van ten minste 42,5 %, met het streven dit collectief tot 45 % te verhogen overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad ([10]) ter bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen. De aanbevelingen van de Commissie zijn ook

([7]) Verordening (EU) 2018/842 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 (PB L 156 van 19.6.2018, blz. 26), zoals gewijzigd bij Verordening (EU) 2023/857 van 19 april 2023 (PB L 111 van 26.4.2023, blz. 1).

([8]) Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Unie en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad (PB L 275 van 25.10.2003, blz. 32).

([9]) Verordening (EU) 2018/841 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 inzake de opname van broeikasgasemissies en -verwijderingen door landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw in het klimaat- en energiekader 2030, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 525/2013 en Besluit nr. 529/2013/EU (PB L 156 van 19.6.2018, blz. 1), zoals gewijzigd bij Verordening (EU) 2023/839 van het Europees Parlement en de Raad van 19 april 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2018/841 wat betreft het toepassingsgebied, vereenvoudiging van de rapportage- en nalevingsvoorschriften, en vaststelling van de streefcijfers voor de lidstaten voor 2030, en van Verordening (EU) 2018/1999 wat betreft verbetering van monitoring, rapportage, het volgen van de vooruitgang en beoordeling (PB L 107 van 21.4.2023, blz. 1).

([10]) Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 82), zoals gewijzigd bij Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad (PB L, 2023/2413 van 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

gebaseerd op de bijdrage van Italië aan de specifieke streefcijfers in de artikelen 15 bis, 22 bis, 23, 24 en 25 van die richtlijn en de bijbehorende beleidslijnen en maatregelen om die snel om te zetten en uit te voeren. De aanbevelingen laten zien hoe belangrijk het is een alomvattende langetermijnplanning voor het gebruik van hernieuwbare energie, met name windenergie, te ontwikkelen om de Europese productie-industrie en netwerkexploitanten beter zichtbaar te maken, conform het Pakket Europese windenergie ([11]).

(9) De aanbevelingen van de Commissie met betrekking tot de nationale bijdrage aan energie-efficiëntie zijn gebaseerd op artikel 4 van Richtlijn (EU) 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad ([12]) betreffende energie-efficiëntie, en op de formule in bijlage I bij die richtlijn, en de bijbehorende beleidslijnen en maatregelen voor de uitvoering daarvan.

(10) In de aanbevelingen van de Commissie wordt bijzondere aandacht besteed aan de streefcijfers, de doelstellingen en de bijdragen en de daarmee verband houdende beleidslijnen en maatregelen om het REPowerEU-plan te verwezenlijken, teneinde de afhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen snel af te bouwen. De aanbevelingen houden rekening met de lessen die zijn getrokken uit de uitvoering van het pakket "Gas besparen voor een veilige winter" ([13]). De aanbevelingen weerspiegelen de noodzaak om het energiesysteem veerkrachtiger te maken in het licht van de verplichtingen krachtens Verordening (EU) 2019/941 van het Europees Parlement en de Raad ([14]) betreffende risicoparaatheid in de elektriciteitssector en Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad ([15]) betreffende de veiligstelling van de gasleveringszekerheid, en conform de aanbeveling van de Commissie inzake energieopslag ([16]).

(11) In de aanbevelingen van de Commissie wordt rekening gehouden met de noodzaak om de integratie van de interne energiemarkt te versnellen teneinde de rol van flexibiliteit te versterken en consumenten te empoweren en te beschermen. In de aanbevelingen van de Commissie wordt ook overwogen dat het van belang is om na te gaan hoeveel huishoudens met energiearmoede kampen overeenkomstig artikel 3 van Verordening (EU) 2018/1999 en Aanbeveling (EU) 2023/2407 van de Commissie ([17]).

(12) De aanbevelingen van de Commissie weerspiegelen het belang van voldoende investeringen in onderzoek en innovatie op het gebied van schone energie om hun ontwikkeling en de productiecapaciteit te stimuleren, met inbegrip van passende beleidslijnen en maatregelen voor energie-intensieve industrieën en andere ondernemingen, en de noodzaak om werknemers bij te scholen voor een nettonulindustrie teneinde een sterke, concurrerende en schone economie binnen de Unie te consolideren.

(13) De aanbevelingen van de Commissie bouwen voort op de verbintenissen in het kader van de Overeenkomst van Parijs om het gebruik van fossiele brandstoffen geleidelijk af te bouwen, en op het belang om subsidies voor fossiele brandstoffen geleidelijk af te schaffen.

(14) De aanbevelingen van de Commissie inzake investeringsbehoeften zijn in lijn met de beoordeling door de Commissie van de vraag of het ontwerp van geactualiseerd plan van Nederland een algemeen overzicht biedt van de investeringsbehoeften om de doelstellingen, streefcijfers en bijdragen voor alle dimensies van de energie-unie te verwezenlijken; ze geven de financieringsbronnen aan, met een onderscheid tussen particuliere en publieke bronnen; omschrijven de investeringen overeenkomstig het Italiaanse herstel- en veerkrachtplan, zijn territoriale plannen voor een rechtvaardige transitie en de landspecifieke aanbevelingen voor 2022-2023 vanuit het Europees Semester; en ze omvatten een robuuste macro-economische beoordeling van de geplande beleidslijnen en maatregelen. Het geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan (NECP) moet de transparantie en de voorspelbaarheid van nationale beleidslijnen en maatregelen waarborgen, ter ondersteuning van de investeringszekerheid.

([11]) Mededeling over het Actieplan voor Europese windenergie, COM(2023) 669 final van 24.10.2023 en Mededeling over het waarmaken van de ambitie van de EU voor hernieuwbare offshore-energie, COM(2023) 668 final.

([12]) Richtlijn (EU) 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 (herschikking) (PB L 231 van 20.9.2023, blz. 1).

([13]) Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Gas besparen voor een veilige winter", (COM(2022) 360 final).

([14]) Verordening (EU) 2019/941 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende risicoparaatheid in de elektriciteitssector en tot intrekking van Richtlijn 2005/89/EG (PB L 158 van 14.6.2019, blz. 1).

([15]) Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010 (PB L 280 van 28.10.2017, blz. 1).

([16]) Aanbeveling van de Commissie van 14 maart 2023 inzake energieopslag — ter ondersteuning van een koolstofvrij en veilig energiesysteem in de EU (PB C 103 van 20.3.2023, blz. 1).

([17]) Aanbeveling (EU) 2023/2407 van de Commissie van 20 oktober 2023 over energiearmoede, C/2023/4080 (PB L 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

(15) De aanbevelingen van de Commissie weerspiegelen het cruciale belang van een brede regionale raadpleging en vroegtijdige en inclusieve raadpleging over het plan, met effectieve inspraak van het publiek dat over voldoende informatie en tijd beschikt, overeenkomstig het Verdrag van Aarhus ([18]).

(16) De aanbevelingen van de Commissie over een rechtvaardige transitie weerspiegelen de beoordeling van de vraag of het Italiaanse plan de toepasselijke sociale, werkgelegenheids- en vaardigheidseffecten van de klimaat- en energietransitie in voldoende mate in beeld brengt, en schetsen passende flankerende beleidslijnen en maatregelen om een rechtvaardige transitie te bevorderen en tot de bevordering van mensenrechten en gendergelijkheid bij te dragen.

(17) De aanbevelingen van de Commissie aan Italië worden geschraagd door de beoordeling van het Italiaanse ontwerp van geactualiseerd NECP ([19]), dat tegelijk met deze aanbeveling wordt gepubliceerd.

(18) Italië moet terdege rekening houden met deze aanbevelingen bij het opstellen van zijn definitieve geactualiseerde geïntegreerde NECP, dat uiterlijk 30 juni 2024 moet worden ingediend.

Aanbevelingen inzake de samenhang met de Uniedoelstelling inzake klimaatneutraliteit en met het waarborgen van vooruitgang op het gebied van aanpassing aan de klimaatverandering

(19) Krachtens Verordening (EU) 2021/1119 ("de Europese klimaatwet") moet de Commissie beoordelen of de nationale maatregelen verenigbaar zijn met de doelstelling inzake klimaatneutraliteit en met het waarborgen van vooruitgang op het gebied van aanpassing aan de klimaatverandering. De Commissie heeft de verenigbaarheid van de Italiaanse maatregelen met deze doelstellingen beoordeeld ([20]). De onderstaande aanbevelingen zijn op die beoordeling gebaseerd. Italië moet terdege rekening houden met deze aanbevelingen en daaraan gevolg geven overeenkomstig de Europese klimaatwet.

(20) Hoewel de netto-uitstoot van broeikasgassen (met inbegrip van die uit landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw ("LULUCF") en zonder die uit internationaal vervoer) over het algemeen een dalende trend vertoont en in grote lijnen in overeenstemming is met het lineaire traject voor het behalen van de klimaatdoelstelling van de Unie voor 2030 van -55 % en de doelstelling van de Unie inzake klimaatneutraliteit voor 2050, moet het tempo van de emissiereductie omhoog en is het essentieel dat de lidstaten actie ondernemen. De vorderingen verschillen van lidstaat tot lidstaat en er zijn verschillende sectorale uitdagingen en zwakke punten die onverwijld moeten worden aangepakt. De beoordeling is gebaseerd op de beschikbare gegevens en laat zien dat de Italiaanse voortgang in de richting van de Uniedoelstelling van klimaatneutraliteit onvoldoende lijkt te zijn. Betrouwbare langetermijnstrategieën zijn de hoeksteen voor de verwezenlijking van de economische transformatie die nodig is om de doelstelling van de Unie inzake klimaatneutraliteit te verwezenlijken.

(21) Er zijn krachtige aanpassingsstrategieën en -plannen nodig om de maatschappelijke, politieke en economische paraatheid gestaag te bevorderen in overeenstemming met de Europese klimaatwet en om de klimaateffecten het hoofd te bieden. Om de lidstaten bij te staan bij de actualisering en de uitvoering van omvattende aanpassingsstrategieën, -plannen en -beleidslijnen heeft de Commissie in juli 2023 richtsnoeren vastgesteld ([21]). Aanpassingsbeleidslijnen zijn gericht op gebieden of sectoren die bijzonder kwetsbaar zijn voor klimaatverandering, waarvan de activiteiten onmisbaar zijn voor de veerkracht van andere sectoren, of die van aanzienlijk belang zijn voor de nationale economie of de volksgezondheid. Er moet met voorrang worden gereageerd op effecten en risico's die momenteel optreden of naar verwachting zullen toenemen als gevolg van klimaatverandering, sociaaleconomische ontwikkeling of andere niet-klimaatgerelateerde factoren, en waarvan wordt verwacht dat ze kritieke infrastructuur of systemen met een lange levensduur zullen beïnvloeden of systemen onomkeerbaar zullen beïnvloeden. Aanpassingsmaatregelen moeten worden uitgevoerd om de gereedheid en veerkracht te vergroten, en kunnen worden opgesteld via aanpassingstrajecten waarin een reeks maatregelen bijdraagt aan een aanpassingsdoel. Monitoring en evaluatie van aanpassingsinspanningen zijn noodzakelijk om de verantwoordingsplicht in stand te houden en het aanpassingsbeleid te verbeteren.

([18]) Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden van 25 juni 1998 (het "Verdrag van Aarhus").

([19]) SWD(2023) 917.

([20]) Voortgangsverslag over klimaatactie in de EU 2023, COM(2023) 653 final, en het werkdocument van de diensten van de Commissie — beoordeling van de vooruitgang op het gebied van aanpassing aan de klimaatverandering in de afzonderlijke lidstaten overeenkomstig de Europese klimaatwet, SWD(2023) 932.

([21]) Mededeling van de Commissie — Richtsnoeren voor de aanpassingsstrategieën en -plannen van de lidstaten C/2023/4802 (PB C 264 van 27.7.2023, blz. 1).

(22) Het systemische vermogen om zich aan de klimaatverandering aan te passen is een belangrijk kenmerk om potentiële schade te voorkomen of te matigen, kansen te benutten en de gevolgen van klimaatverandering het hoofd te bieden. De fysieke gevolgen van de klimaatverandering evolueren sneller dan verwacht. Vooruitgang op het gebied van aanpassingsvermogen is nodig op alle niveaus van de overheid, en in de publieke en de particuliere sector, en vereist een groter bewustzijn van kwetsbaarheden en risico's. Veel maatregelen voor aanpassing aan de klimaatverandering beginnen op lokaal en regionaal niveau. Lokale overheden spelen een belangrijke rol bij het bevorderen van burgerbetrokkenheid en lokale actie. Zinvolle uitwisselingen en gecoördineerde acties op alle bestuursniveaus zijn noodzakelijk. Particuliere belanghebbenden zijn aanjagers van verandering door informatie, middelen, capaciteiten en financiering te verstrekken.

(23) Op de natuur gebaseerde oplossingen bieden efficiënte en kosteneffectieve aanpassings- en mitigatiemogelijkheden indien de uitrol ervan wordt gestimuleerd door middel van strategische kaders, beleidsmaatregelen en financiering. Zij kunnen onafhankelijk worden uitgevoerd of worden geïntegreerd in andere mitigatie- en aanpassingsmaatregelen, in combinatie met meer technologische of op infrastructuur gebaseerde oplossingen. Bij de uitvoering moet rekening worden gehouden met de complexiteit van ecosystemen en de verwachte gevolgen van de klimaatverandering, de lokale context, de daarmee verband houdende belangen en waarden, en de sociaal-economische omstandigheden.

BEVEELT ITALIË HIERBIJ AAN ACTIE TE ONDERNEMEN OM:

BETREFFENDE HET ONTWERP VAN GEACTUALISEERD NATIONAAL ENERGIE- EN KLIMAATPLAN KRACHTENS VERORDENING (EU) 2018/1999

1. Kostenefficiënte aanvullende beleidslijnen en maatregelen vast te stellen, met name in het vervoer, de bouw en de landbouw, en voor niet-CO_2-emissies met inbegrip van methaan, N_2O en F-gassen uit industriële processen en productgebruik, landbouw en afvalbeheer, ter overbrugging van de verwachte kloof van tussen 6,7 en 8,7 procentpunten om de nationale broeikasgasdoelstelling van – 43,7 % in 2030 te behalen ten opzichte van de niveaus van 2005, overeenkomstig de verordening inzake de verdeling van de inspanningen. Geactualiseerde prognoses te verstrekken om aan te tonen hoe de doelstelling door het bestaande en geplande beleid wordt behaald, en zo nodig uiteen te zetten hoe de in het kader van de verordening inzake de verdeling van de inspanningen beschikbare flexibiliteit wordt ingezet om naleving te waarborgen. Aanvullende inlichtingen over de beleidslijnen en maatregelen te verstrekken, en het toepassingsgebied, het tijdschema en, waar mogelijk, het verwachte effect van de broeikasgas emissiereductie van die beleidslijnen en maatregelen duidelijk uiteen te zetten, ook voor maatregelen in het kader van financieringsprogramma's van de Unie, zoals het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

2. De hoeveelheid CO_2-emissies in kaart te brengen die jaarlijks tot 2030 kunnen worden afgevangen, met inbegrip van de bron. Aanvullende details te verstrekken over de wijze waarop afgevangen CO_2 zal worden vervoerd. De tegen 2030 beschikbare CO_2-injectievolumes te identificeren.

3. Een concreet traject uit te stippelen met het oog op de verwezenlijking van de nationale LULUCF-doelstelling zoals gedefinieerd in Verordening (EU) 2018/841. Aanvullende maatregelen in de LULUCF-sector te treffen met tijdpad en reikwijdte, en de verwachte effecten daarvan te kwantificeren zodat de verwijdering van broeikasgas daadwerkelijk op een lijn komt te liggen met het streefcijfer van de Unie voor nettobroeikasgasverwijderingen tegen 2030, van -310 Mt CO_2eq, en met het landspecifieke streefcijfer voor verwijdering van - 3 158 kt CO_2eq in Verordening (EU) 2018/841. Duidelijke inlichtingen te verstrekken over de wijze waarop overheidsmiddelen (zowel Uniemiddelen, met inbegrip van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, als staatssteun) en particuliere financiering via koolstoflandbouwre gelingen consequent en doeltreffend worden gebruikt om het nationale streefcijfer voor nettoverwijdering te behalen. Inlichtingen te verstrekken over de stand van zaken en de te boeken vooruitgang bij het waarborgen van verbeteringen tot hogere niveaus/specifieke geografische data voor toezicht, rapportage en controle, overeenkomstig deel 3 van bijlage V bij Verordening (EU) 2018/1999.

4. Een nadere analyse te verstrekken van de relevante klimaatkwetsbaarheden en -risico's met betrekking tot de verwezenlijking van de nationale doelstellingen, streefcijfers en bijdragen en de beleidslijnen en maatregelen binnen de verschillende dimensies van de energie-unie. Waar mogelijk het verband met de specifieke doelstellingen en beleidsmaatregelen van de energie-unie die door de beleidslijnen en maatregelen voor de aanpassing moeten worden ondersteund, beter uiteen te zetten en te kwantificeren. Aanvullende aanpassingsbeleidslijnen en -maatregelen met voldoende gedetailleerdheid vast te stellen om de verwezenlijking van de nationale doelstellingen, streefcijfers en bijdragen in het kader van de energie-unie te ondersteunen, met inbegrip van maatregelen ter waarborging van de elektriciteitsopwekkingscapaciteit en de energiebesparingen door huishoudens. Bijzondere aandacht te besteden aan waterbeheer in wijzigende klimaatomstandigheden vanwege het risico op verstoringen van de levering van elektriciteit, doordat overstromingen, hitte en droogte de energieproductie kunnen treffen.

5. Geraamde trajecten en een langetermijnplan te bieden voor de uitrol van hernieuwbare-energietechnologieën voor de komende tien jaar, met vooruitzichten voor 2040. Een indicatief streefcijfer voor innovatieve technologieën voor hernieuwbare energie tegen 2030 op te nemen, overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001, zoals gewijzigd. Te bevestigen dat de ramingen en indicatoren in het plan specifieke streefcijfers vormen om bij te dragen aan de indicatieve substreefcijfers voor gebouwen en industrie per 2030, de bindende doelstellingen voor verwarming en koeling voor 2021-2025 en 2026-2030 en het indicatieve streefcijfer voor stadsverwarming en -koeling voor 2021-2030. Een indicatief streefcijfer voor verwarming en koeling op te nemen om de aanvullingen van bijlage I bis bij Richtlijn (EU) 2018/2001 te behalen.

6. Gedetailleerde en gekwantificeerde beleidslijnen en maatregelen zo op te nemen dat de nationale bijdrage van Nederland aan het bindende streefcijfer van de EU voor hernieuwbare energie voor 2030 van ten minste 42,5 % tijdig en kosteneffectief kan worden verwezenlijkt, met het streven dit collectief tot 45 % te verhogen. In het bijzonder te beschrijven hoe Italië de vergunningverlening verder wil vergemakkelijken met snellere en eenvoudigere procedures. Te beschrijven hoe het land de opzet van de verplichting voor brandstofleveranciers in de vervoerssector beoogt te bestrijken en vergelijkbare maatregelen op te nemen ter bevordering van waterstof in de industrie en de EU voor te bereiden op de handel in hernieuwbare waterstof.

7. Prognoses op te nemen over de vraag naar en het aanbod van bio-energie per sector en gegevens te verstrekken over de invoer en de bron van bosbiomassa voor energie. Een beoordeling op te nemen van de binnenlandse voorziening van bosbiomassa voor energiedoeleinden in de periode 2021-2030 overeenkomstig de aangescherpte duurzaamheidscriteria van artikel 29 van Richtlijn (EU) 2018/2001, zoals gewijzigd, en een beoordeling van de verenigbaarheid van het geplande gebruik van bosbiomassa voor energieproductie met de verplichtingen van Italië krachtens de herziene LULUCF-verordening, met name voor 2026-2030, in combinatie met nationale beleidslijnen en maatregelen om die verenigbaarheid te waarborgen. Nadere maatregelen op te nemen ter bevordering van de duurzame productie van biomethaan, in het licht van het potentieel voor duurzaam biogas/biomethaan in Italië, het productieprofiel van het aardgasverbruik en de bestaande infrastructuur, het gebruik van digestaat en de biogene CO_2-toepassingen.

8. Voor zover mogelijk een tijdschema te verstrekken voor de stappen tot vaststelling van wetgevende en niet-wetgevende beleidslijnen en maatregelen tot omzetting en uitvoering van Richtlijn (EU) 2018/2001, zoals gewijzigd, met name voor de in de vorige punten genoemde maatregelen.

9. Volledige beleidslijnen en maatregelen vast te stellen om de nationale bijdragen op het gebied van energie-efficiëntie te verwezenlijken, met name hoe het beginsel "energie-efficiëntie eerst" zal worden uitgevoerd. Robuuste financieringsprogramma's voor energie-efficiëntie en steunregelingen te specificeren die particuliere investeringen en aanvullende medefinanciering kunnen activeren. Maatregelen vast te stellen ter realisatie van de potentiële ontwikkelingsinfrastructuur voor zeer efficiënte cogeneratie of efficiënte stadsverwarming en -koeling uit restwarmte en hernieuwbare energiebronnen, ook in de industrie zoals geïdentificeerd in een uitgebreide beoordeling overeenkomstig artikel 25, lid 1, van Richtlijn (EU) 2023/1791.

10. Geactualiseerde ambities op te nemen voor het waarborgen van een zeer energie-efficiënt en koolstofvrij nationaal gebouwenbestand en de transformatie van bestaande gebouwen tot emissievrije gebouwen tegen 2050, met inbegrip van tussentijdse mijlpalen voor 2030 en 2040, en een vergelijking van deze mijlpalen met de meest recente langetermijnrenovatiestrategie. Meer gegevens toe te voegen over verwante maatregelen voor gebouwen, mede in termen van financiering, kosten en de gevolgen voor de energiebesparingen.

11. De veerkracht van het energiesysteem te versterken door duidelijke doelstellingen en maatregelen vast te stellen om het hoofd te bieden aan een beperkte of onderbroken energielevering en in het bijzonder door een doel te stellen voor de uitrol van energieopslag en door beleidslijnen en maatregelen voor te stellen om de noodzaak van aanpassing aan de klimaatverandering in het energiesysteem te integreren. Te analyseren of de olie-infrastructuur (raffinaderij, olievoorraden) toereikend is in het licht van de verwachte daling van de vraag naar olie en de overgang naar alternatieven met een lagere koolstofuitstoot.

12. Duidelijke doelstellingen vast te stellen om de interconnectiecapaciteit voor elektriciteit te verbeteren en een duidelijk tijdschema vast te stellen voor de uitvoering van gerelateerde projecten. Duidelijke doelstellingen en streefcijfers voor te stellen voor vraagrespons om de flexibiliteit van het systeem te verbeteren, in het licht van een evaluatie van de flexibiliteitsbehoeften, en te beschrijven hoe de integratie van het energiesysteem wordt vergemakkelijkt in samenhang met artikel 20 bis van Richtlijn (EU) 2018/2001, zoals gewijzigd. Meer concurrerende detailhandelsmarkten te ontwikkelen en de positie van de consument op de retailmarkt verder te versterken.

13. De aanpak van energiearmoede verder te ontwikkelen door een beoordeling van de toestand van de huidige getroffen huishoudens op te nemen en een concrete, meetbare terugdringingsdoelstelling aan te geven zoals vereist door Verordening (EU) 2018/1999, rekening houdend met Aanbeveling (EU) 2023/2407 van de Commissie. Meer gegevens te verstrekken over de rol van het in 2021 opgerichte nationale observatorium voor energiearmoede.

14. De nationale doelstellingen op het gebied van onderzoek, innovatie en concurrentievermogen voor de uitrol van schone technologieën nader te verduidelijken, waarbij een traject voor 2030 en 2050 wordt vastgesteld om de decarbonisatie van de industrie te ondersteunen en de transitie van ondernemingen naar nettonul en een circulaire economie te bevorderen. Beleidslijnen en maatregelen voor te stellen om de ontwikkeling van nettonulprojecten te bevorderen, met inbegrip van projecten die van belang zijn voor energie-intensieve industrieën. Een voorspelbaar en vereenvoudigd regelgevingskader voor vergunningsprocedures voor te stellen, evenals de manier waarop de toegang tot nationale financiering waar nodig wordt vereenvoudigd. Nadere beleidslijnen en maatregelen te bieden voor de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van schone energie, en voor het faciliteren van open handel voor veerkrachtige en duurzame toeleveringsketens van belangrijke nettonulcomponenten en -apparatuur.

15. De hervormingen en maatregelen te beschrijven om de particuliere investeringen te activeren die nodig zijn om de energie- en klimaatdoelstellingen te behalen. De analyse van investeringsbehoeften verbeteren en uitbreiden om een alomvattend en consistent overzicht te geven van de publieke en private investeringsbehoeften per sector en geaggregeerd. Een top-downbenadering voor de hele economie aan te vullen met een bottom-up projectspecifieke beoordeling in het kader van de vijf dimensies van de energie-unie. Een uitsplitsing van de totale investeringsbehoeften op te nemen met aanvullende informatie over de nationale, regionale en EU-financieringsbronnen en particuliere financieringsbronnen die moeten worden geactiveerd. Een korte beschrijving toe te voegen van het soort financiële steunregeling die is geselecteerd voor de uitvoering van de beleidslijnen en maatregelen die uit de overheidsbegroting worden gefinancierd, en het gebruik van gemengde financiële instrumenten waarbij gebruik wordt gemaakt van subsidies, leningen, technische bijstand en overheidsgaranties, met inbegrip van de rol van nationale stimuleringsbanken in de respectieve regelingen en/of de wijze waarop particuliere financiering wordt geactiveerd. Acht te slaan op het kosteneffectief genereren van overdrachten naar andere lidstaten met de verordening inzake de verdeling van de inspanningen als financieringsbron. Een grondige beoordeling van de macro-economische gevolgen van de geplande beleidslijnen en maatregelen te verstrekken.

16. Te schetsen hoe de beleidslijnen en maatregelen in het geactualiseerde plan overeenkomen met het nationale herstel- en veerkrachtplan van Italië, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk.

17. Toe te lichten wanneer Italië voornemens is de subsidies voor fossiele brandstoffen geleidelijk af te bouwen. Meer in detail toe te lichten hoe Italië de vaste fossiele brandstoffen voor energieopwekking geleidelijk wil afbouwen, door de gerelateerde verbintenissen en maatregelen te verhelderen.

18. Meer gedetailleerde inlichtingen te verstrekken over de gevolgen op sociaal gebied en op het gebied van werkgelegenheid en vaardigheden, of andere verdelingseffecten, van de klimaat- en energietransitie, en over de geplande doelstellingen, beleidslijnen en maatregelen ter ondersteuning van een rechtvaardige transitie. De vorm van de steun, het effect van de initiatieven, de doelgroepen en de toegewezen middelen te specificeren, met inachtneming van de aanbeveling van de Raad inzake het garanderen van een rechtvaardige transitie naar klimaatneutraliteit ([22]). Het tijdpad voor de uitfasering van steenkool in het territoriale plan voor een rechtvaardige transitie en het definitieve geactualiseerde NECP gelijk te trekken, met bijzondere aandacht voor Sulcis Iglesiente (Sardinië). Voor zover mogelijk meer elementen op te nemen om een passende analytische basis te bieden voor de voorbereiding van een toekomstig sociaal klimaatplan, overeenkomstig Verordening (EU) 2023/955 van het Europees Parlement en de Raad ([23]), met inbegrip van aanwijzingen over de wijze waarop de uitdagingen en de sociale gevolgen voor de kwetsbaarsten van het emissiehandelssysteem voor de verbranding van brandstoffen in gebouwen, het wegvervoer en andere sectoren moeten worden beoordeeld, en om potentiële begunstigden en een toepasselijk beleidskader in kaart te brengen. Toe te lichten hoe het in het NECP vastgestelde beleidskader zal bijdragen tot de voorbereiding van het sociale klimaatplan van Italië en hoe de samenhang tussen de twee plannen wordt gewaarborgd.

19. Een duidelijk en meer gedetailleerd overzicht met de tijd en duur van de verschillende raadplegingen te geven van de wijze waarop alle betrokken autoriteiten, burgers en belanghebbenden, met inbegrip van de sociale partners, middels het raadplegingsproces ruimschoots konden participeren bij de voorbereiding van zowel het ontwerp als het definitieve geactualiseerde plan. Een samenvatting te geven van de standpunten van de verschillende partijen alsmede een samenvatting van de wijze waarop de tijdens de raadplegingen geuite standpunten in het plan zijn geïntegreerd.

([22]) Aanbeveling van de Raad van 16 juni 2022 inzake het garanderen van een rechtvaardige transitie naar klimaatneutraliteit (PB C 243 van 27.6.2022, blz. 35).

([23]) Verordening (EU) 2023/955 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot oprichting van een sociaal klimaatfonds en tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1060 (PB L 130 van 16.5.2023, blz. 1).

20. De regionale samenwerking met naburige lidstaten en binnen de Groep op hoog niveau inzake energieconnectiviteit in Centraal- en Zuidoost-Europa te intensiveren, onder meer op het gebied van interconnectiviteit, hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en interne markt, rekening houdend met gemeenschappelijke uitdagingen en gedeelde doelstellingen. Te beschrijven hoe Italië tegen 2025 een kader voor samenwerking met andere lidstaten wil opzetten overeenkomstig artikel 9 van Richtlijn (EU) 2018/2001, zoals gewijzigd. De inspanningen voort te zetten om de vier overgebleven bilaterale solidariteitsregelingen voor gasleveringszekerheid met zijn buurlanden (Oostenrijk, Duitsland, Griekenland en Kroatië) te ondertekenen.

BETREFFENDE DE SAMENHANG VAN NATIONALE MAATREGELEN MET DE DOELSTELLING INZAKE KLIMAATNEUTRALITEIT EN HET WAARBORGEN VAN VOORUITGANG OP HET GEBIED VAN AANPASSING AAN DE KLIMAATVERANDERING KRACHTENS VERORDENING (EU) 2021/1119

1. De inspanningen inzake klimaatmitigatie op te voeren door tastbare vooruitgang te boeken met het bestaande en geplande beleid en aanvullende, dringende maatregelen te overwegen om de verwachte broeikasgasemissiereducties en -prognoses af te stemmen op de doelstelling inzake klimaatneutraliteit. Deze inspanningen moeten in het bijzonder worden gericht op decarbonisatie van de energieproductie.

2. De ambitie en de kwaliteit van de nationale langetermijnstrategie te actualiseren en te verhogen, onder andere door het onderbouwen van de Italiaanse emissiereducties en hogere streefcijfers voor verwijdering in afzonderlijke sectoren met geloofwaardige beleidslijnen en maatregelen.

3. De nationale aanpassingsstrategie zo te actualiseren dat de overwegingen van klimaataanpassing worden geïntegreerd in de belangrijke kwetsbare sectoren en dat kloven en barrières voor aanpassing worden weggehaald. Ervoor te zorgen dat de aanpassingsprioriteiten, -strategieën, -beleidsmaatregelen, -plannen en -inspanningen in verhouding staan tot de voorspelde toekomstige klimaatkwetsbaarheden en -risico's op basis van de beste beschikbare wetenschappelijke kennis en de beschikbare instrumenten voor klimaatvoorspelling en vroegtijdige waarschuwing. Te zorgen voor vooruitgang bij de uitvoering van aanpassingsmaatregelen. Te waarborgen dat de aanpassingsbeleidslijnen systematisch en regelmatig worden gecontroleerd en geëvalueerd en dat de evaluatieresultaten worden weerspiegeld in de daaropvolgende herziene beleidsopzet en -uitvoering.

4. De coördinatie tussen de verschillende bestuursniveaus (nationaal/regionaal/lokaal) te verbeteren om planningsinstrumenten op elkaar af te stemmen en te helpen bij gecoördineerde interventies gericht op "systemische" transformatie. De bewustwording voor bestaande kwetsbaarheid en risico's, alsook voor bestaande opties te vergroten. Te leren van de resultaten van monitoring en evaluatie, overheidsstructuren passende bevoegdheden te verlenen, lokale maatregelen mogelijk te maken, en flexibiliteit te bevorderen om zich aan veranderende omstandigheden te kunnen aanpassen. De sociale partners en belanghebbenden uit de particuliere sector te betrekken bij het ontwerp, de uitvoering en de investeringen van het beleid. De processen en resultaten van relevante raadplegingen te documenteren.

5. Op de natuur gebaseerde oplossingen en op ecosystemen gebaseerde aanpassing te bevorderen in nationale strategieën, beleidsmaatregelen en plannen en te voorzien in investeringen voor de uitrol ervan.

Gedaan te Brussel, 18 december 2023.

Voor de Commissie
Kadri SIMSON
Lid van de Commissie